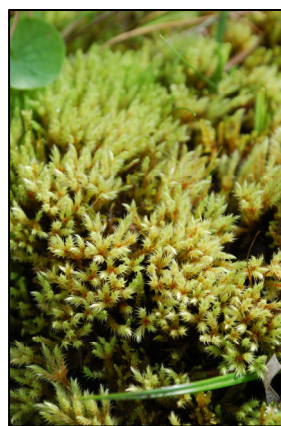

Åtgärdsprogram för bevarande av rikkärr i Skåne

åren 2010 – 2020

Titel: Åtgärdsprogram för bevarande av rikkärr i Skåne

Utgiven av: Länsstyrelsen i Skåne Län

Författare: Anette Persson & Helena Bager, Länsstyrelsen i Skåne län

Beställningsadress: Länsstyrelsen i Skåne Län
Miljöavdelningen
205 15 MALMÖ
Tfn: 040-25 20 00
skane@lansstyrelsen.se

Copyright: Text och bilder: Länsstyrelsen i Skåne län

Upplaga: 150

ISBN/ISSN: 978-91-86533-20-5

Länsstyrelserapport: 2010:27

Layout: Lina Hilmersson

Tryckt: Länsstyrelsen i Skåne län

Årtal: 2010

Omslagsbild: Majviva, loppstarr, majnycklar, kalkkällmossa, axag.

Förord

Rikkärren, som hyser en stor biologisk mångfald med många hotade arter, är på stark tillbakagång i Sverige. Dikning, uppodling, övergödning, försurning och igenväxning till följd av för svag eller upphörd hävd är några av de faktorer som resulterat i att rikkärren utarmats och blivit färre. Inom ramen för Naturvårdsverkets åtgärdsprogram för bevarande av landets rikkärr har Länsstyrelsen i Skåne kartlagt och beskrivit länets rikkärr och sammanställt resultaten i rapporten Skånes rikkärr (Länsstyrelsen i Skåne län, 2009:41). Med utgångspunkt från rapporten har Länsstyrelsen utarbetat ett regionalt åtgärdsprogram för Skånes rikkärrsmiljöer. I det regionala åtgärdsprogrammet har mål och prioriteringar preciserats för arbetet med att långsiktigt bevara Skånes rikkärr.

I Skåne finns 155 rikkärr, omfattande totalt 115 hektar. Cirka 90 % av rikkärren har mycket höga eller höga naturvärden. Av den totala arealen sköts endast 5 % genom äldre, traditionell hävd, det vill säga slåtter. Hälften av länets rikkärr är i behov av omfattande skötselåtgärder för att på sikt nå gynnsam bevarandestatus.

Åtgärdsprogrammet ska bidra till att de nu gällande miljökvalitetsmålen Ett rikt odlingslandskap, Myllrande våtmarker samt Ett rikt växt- och djurliv uppnås i Skåne. Arbetet är samtidigt ett led i att uppnå de internationella mål som Sverige åtagit sig i EU:s Art- och habitatdirektiv och Natura 2000.

Naturvårdsverket har fastställt det nationella åtgärdsprogrammet för bevarande av rikkärr att gälla under perioden 2006-2010. Det är angeläget att Naturvårdsverket förlänger det nationella programmet så att arbetet med att åtgärda, skydda och följa upp landets rikkärr prioriteras även under kommande år. För att det regionala åtgärdsprogrammet ska kunna genomföras krävs att tillräckliga medel avsätts nationellt för arbetet med åtgärdsprogrammen samt att arbetet med rikkärr i Skåne prioriteras i det löpande naturvårdsarbetet. Endast på detta sätt kan Sverige förbättra rikkärrens bevarandestatus i kontinental region.

Det regionala åtgärdsprogrammet gäller under åren 2010-2020. Programmet ses över och revideras vid behov efter den uppföljning av rikkärrens status som genomförs år 2015. Om behov uppstår kan åtgärdsprogrammet ses över tidigare.

Per-Magnus Åhrén
Naturvårdsdirektör, Naturskyddsenheten, Länsstyrelsen i Skåne län

Innehållsförteckning

FÖRORD	3
INLEDNING	5
BAKGRUND	6
VISION OCH MÅL	10
PRIORITERING AV RIKKÄRRSOBJEKT FÖR SKÖTSELÅTGÄRDER OCH SKYDD	11
UPPFÖLJNING	18
UPPSKATTAD KOSTNAD FÖR DET REGIONALA ÅTGÄRDSPROGRAMMET	18
TACK	20
REFERENSER	20
BILAGA	
Bilaga 1. Utvalda skydd och planunderlag, naturvärdesklass och bevarandestatus för rikkärren	

Läs mer om Skånes rikkärr och Länsstyrelsens arbete på

www.lansstyrelsen.se/skane/rikkarr

Här kan du ladda ner:

- Åtgärdsprogram för bevarande av rikkärr (Naturvårdsverket, 2006:5601)
- Åtgärdsprogram för bevarande av rikkärr i Skåne (Länsstyrelsen i Skåne län, 2010:27)
- Rapport Skånes rikkärr (Länsstyrelsen i Skåne län, 2009:41)
- Broschyr Skånes rikkärr – våra blomstrande våtmarker
- Tabell med positionsangivelse av rikkärrensytorna (GPS-punkter)

Inledning

Rikkärr är ett samlingsnamn för våra allra artrikaste våtmarker. De är näringsfattiga myrar som är rika på mineraler, vanligtvis kalk. Till rikkärren är en speciell flora och fauna knuten med många hotade arter av både kärlväxter, mossor, svampar, skalbaggar, snäckor och fjärilar. Ofta förknippas rikkärr med de orkidérika och källpåverkade extremrikkärren, men i termen rikkärr inkluderas även de mindre uppmärksammade medelrikkärren.

Inom ramen för Naturvårdsverkets åtgärdsprogram för bevarande av rikkärr har Länsstyrelsen i Skåne län under perioden 2006-2009 kartlagt och beskrivit länets rikkärr. Resultaten har sammanställts i rapporten Skånes rikkärr (Länsstyrelsen i Skåne län, 2009:41). Det nationella åtgärdsprogrammet för bevarande av rikkärr föreslår att län med många rikkärr och/eller stort behov av åtgärder i sina rikkärr bör ta fram egna regionala åtgärdsprogram. Skåne är ett av de län som har behov av ett sådant regionalt åtgärdsprogram. Rapporten Skånes rikkärr har använts som underlag för framtagandet av det regionala åtgärdsprogrammet. Programmet innehåller Länsstyrelsens mål och prioriteringar för arbetet med att långsiktigt bevara och sköta de skånska rikkärren.

Det regionala åtgärdsprogrammet ska tillsammans med rapporten om Skånes rikkärr användas i arbetet med att nå de nu gällande miljö kvalitetsmålen Ett rikt odlingslandskap, Myllrande våtmarker samt Ett rikt växt- och djurliv så att rikkärsmiljöerna kan bevaras långsiktigt. Att nå dessa mål är samtidigt ett led i arbetet med att uppnå de internationella mål som Sverige åtagit sig i EU:s Art- och habitatdirektiv och Natura 2000. Sveriges redovisning år 2007 till EU-kommissionen över tillståndet i rikkärren visar att det krävs kraftfulla åtgärder för att bryta den negativa utveckling som rikkärren i kontinental region, dit Skåne hör, genomgått och genomgår.

Naturvårdsverket har fastställt det nationella åtgärdsprogrammet för bevarande av rikkärr att gälla under perioden 2006-2010. För att arbetet med att åtgärda, skydda och följa upp landets rikkärr är det angeläget att Naturvårdsverket förlänger det nationella programmet och avsätter tillräckliga medel för att finansiera genomförandearbetet.

För att länets rikkärr ska kunna skötas på ett sätt som bevarar och utvecklar deras värden krävs fortsatt information, rådgivning och ett nära samarbete med markägare och arrendatorer, men också fortsatt samverkan mellan Länsstyrelsen och ideella föreningar, kommuner, Skogsstyrelsen och andra myndigheter.

Bakgrund

I samband med rikkärrsinventeringen i Skåne (åren 2006-2009) identifierades 154 rikkärrslokaler. Under 2010 tillkom ytterligare ett område i Herrestad (0,003 ha), Ystads kommun, vilket medför att antalet rikkärr idag uppgår till 155 stycken. Rikkärrsarealen i Skåne omfattar totalt 115 hektar. Nedanstående resultat grundar sig på rikkärrsinventeringen från åren 2006-2009 (se vidare Rapporten Skånes rikkärr).

Bild 1. Rikkärrslokaler i Skåne (år 2010 tillkom ett nytt objekt i Herrestad, Ystads kommun, som inte finns medtaget på denna karta).

Av länets rikkärr bedömdes 55 % ha mycket höga naturvärden (naturvärdesklass 1), 34 % höga naturvärden (naturvärdesklass 2), medan bara 11 % fördes till klass 3 och klass 4. Naturvärdesklassningen grundar sig på antalet arter av rikkärrsindikatorer och rödlistade arter av kärlväxter och mossor.

Av länets 33 kommuner har 24 en eller flera rikkärrslokaler (tabell 1). Det största antalet rikkärr finns på Österlen och på Bjärekusten. Kommuner som Kristianstad, Lund och Sjöbo har också många rikkärr. Kristianstads och Simrishamns kommuner har de största arealerna med rikkärr.

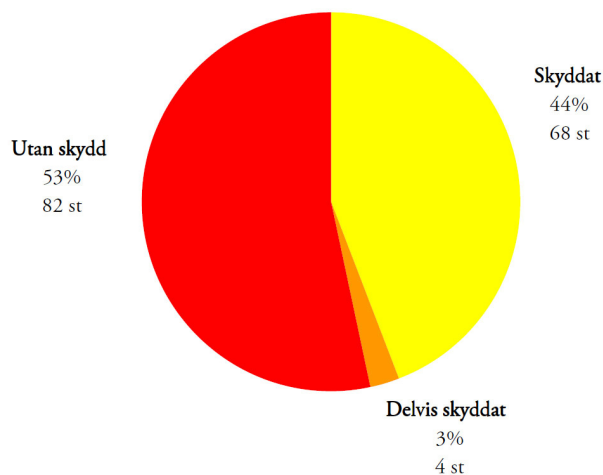
I Burlövs, Lomma, Osby, Perstorps, Staffanstorps, Vellinge, Åstorps, Ängelholms och Östra Göinge kommuner har inga av de besökta kärren kunnat bedömas som rikkärr enligt använd inventeringsmetodik.

Tabell 1. Antal och areal rikkärr i länets kommuner. Kommuner med det största antalet rikkärr redovisas först i tabellen. Från och med år 2010 finns 12 rikkärr registrerade för Ystads kommun.

	Antal	Areal (ha)		Antal	Areal (ha)
Simrishamn	26	18,7	Kävlinge	3	1,6
Båstad	23	10,3	Trelleborg	3	0,3
Kristianstad	15	21,8	Helsingborg	2	0,04
Tomelilla	14	8,5	Hörby	2	2,3
Lund	12	10,2	Bjuv	1	4,6
Sjöbo	11	11,2	Eslöv	1	0,6
Ystad	11	11,4	Hässleholm	1	3,1
Höör	6	1,8	Klippan	1	0,7
Bromölla	5	3,4	Landskrona	1	0,1
Svedala	5	3,1	Malmö	1	0,2
Höganäs	4	0,5	Skurup	1	0,3
Svalöv	4	0,2	Örkelljunga	1	0,3

Områdesskydd

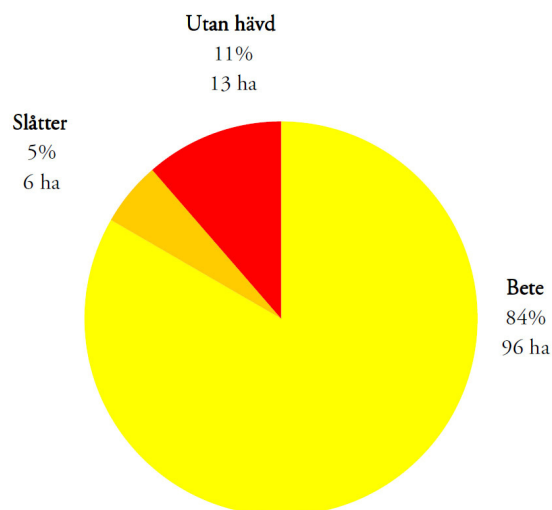
I Skåne är 47 % av rikkärrslokalerna helt eller delvis skyddade som naturreservat och/eller Natura 2000-område (figur 1). De nämnda skyddsformerna omfattar 62 % (71,5 ha) av rikkärrsens areal.

Figur 1. Antal rikkärrslokaler med eller utan områdesskydd. Med skydd avses här naturreservat och/eller Natura 2000-område. Ett av rikkärren, som är ett Natura 2000-område, har dessutom av Skogsstyrelsen förklarats som biotopskyddsområde.

Hävdform

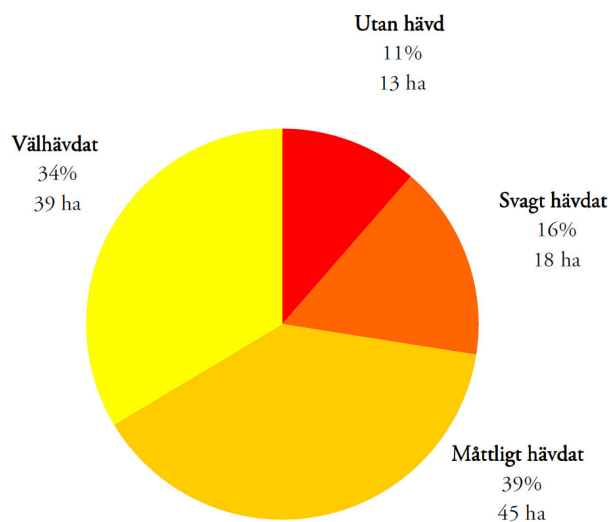
Merparten av länets rikkärr ligger i betesmarker (figur 2). Få rikkärr sköts som traditionella slätterängar (10 stycken) och de utgör endast 5 % av totalarealen. I 28 rikkärr (11 % av totalarealen), saknas hävd.

Figur 2. Hävdform beräknat på rickärsarealen.

Skötselbehov

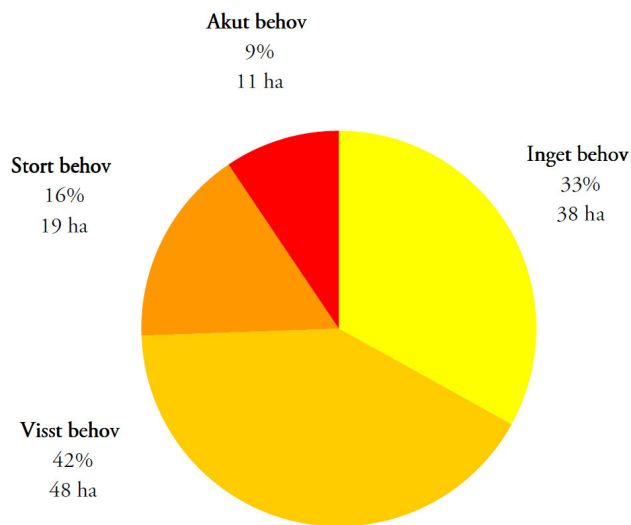
Nästan tre fjärdedelar av rickärsarealen (84 av 115 ha) har en tillräcklig skötsel i form av bete (välhävdad eller måttligt hävdad) eller slätter (figur 3).

Figur 3. Hävdintensitet beräknat på rickärsarealen.

Av de 49 rickärslokaler som är ohävdade eller har för svag hävd tillhör så många som 31 stycken naturvärdesklass 1.

Igenväxning med träd och buskar utgör ett stort hot mot rickärren i Skåne (figur 4). Så många som 98 av 154 rickärslokaler (78 ha) har någon form av röjningsbehov. I 39 av rickärslokalerna (30 ha) har igenväxningen gått så långt att det finns ett stort eller akut röjningsbehov.

Figur 4. Röjningsbehov beräknat på rikkärsarealen.

Sammanfattningsvis är det bara 18 % av länets rikkärr som har en tillräckligt god hävd (välhävdade eller måttligt hävdade), inget röjningsbehov och inte heller något behov av ändrad skötsel (exempelvis ändrad fällindelning eller kompletterande slåtter). Detta betyder att så många som 82 % av Skånes rikkärr har behov av åtgärder i en eller annan form.

Merparten av länets rikkärr är påverkade av dikning. I rikkärr där man vill återställa eller förbättra kärrens hydrologi, så att den förbättrar kärrens bevarandestatus, behöver hydrologiska utredningar först genomföras. Andra faktorer som påverkar rikkärren negativt är till exempel näringsläckage från omgivande mark, vilket visar sig i att rikkärren får en mer näringsgynnad flora. I rikkärr som ligger som isolerade öar i fullåkersbygd kan övergödningen vara ett stort hot. Även kvävenedfallet bidrar till att kärren blir i än högre grad beroende av skötsel.

Av länets rikkärr bedömdes 83 stycken ha en gynnsam bevarandestatus, 37 stycken en otillräcklig bevarandestatus och 34 stycken en icke gynnsam bevarandestatus. Av länets rikkärr behöver 46 % omfattande skötselåtgärder för att på sikt kunna få gynnsam bevarandestatus. Även rikkärr med gynnsam bevarandestatus har behov av åtgärder, om än i mindre omfattning, för att bevarandestatus ska kunna upprätthållas.

Vision och mål

Länsstyrelsen har preciserat mål för det fortsatta arbetet med att bevara rikkärren, räknat från år 2009 då rikkärrens inventering avslutades. För att nå målen med att bevara rikkärren är en god dialog och ett nära samarbete med markägare och arrendatorer en grundförutsättning. Tack vare det nationella åtgärdsprogrammet för rikkärr har Länsstyrelsen (parallellt med rikkärrens inventering) sedan ett par år tillbaka arbetat med att upprätta skötselavtal med markägare/arrendatorer, så att de får ersättning för att utföra överenskomna skötselåtgärder i rikkärren. Markägare och arrendatorer har sett skötselavtal som positivt och Länsstyrelsen har därför fortsatt avsikt att arbeta på detta sätt. Länsstyrelsen arbetar också inom ramen för Landsbygdsprogrammets (LBU) kompetensutveckling och målområdet Ett rikt odlingslandskap med rådgivning och information till markägare, arrendatorer och andra intressenter om rikkärrens värden och skötselbehov samt informerar om EU:s miljöersättningar. I samband med att rapporten om Skånes rikkärr färdigställdes togs även en broschyr om Skånes rikkärr fram. Alla markägare och arrendatorer med rikkärr på sin mark har fått informationsfoldern samt en beskrivning av de rikkärr som de äger eller brukar (ca 220 markägare/arrendatorer som berörs).

Vision

Igenväxta och övergödda rikkärr i länet har restaurerats och fått en optimal skötsel som bevarar och utvecklar deras värden. Genom restaureringsåtgärder har totalarealen rikkärr i länet ökat med 20 % (23 ha). I rikkärr med en störd hydrologi har de hydrologiska förhållandena restaurerats. Visionen är att minst 90 % av rikkärren i Skåne har någon form av långsiktigt skydd och en gynnsam bevarandestatus. Markägare och arrendatorer med rikkärr har som mål att bevara rikkärren. Allmänheten känner till vad ett rikkärr är och vet vad rikkärren har för natur- och kulturmiljövärden och har möjlighet att uppleva dem för att få ett ökat engagemang och intresse för att vilja bevara rikkärren till kommande generationer.

Kortsiktiga mål

Senast vid utgången av år 2014 gäller att:

- Samtliga skånska objekt med rikkärr som är upptagna i Myrskyddsplan för Sverige har fått ett långsiktigt skydd i form av naturreservat.
- Minst 60 % (93 stycken) av länets rikkärr är skyddade som naturreservat eller biotopskydd. En skötselplan har kopplats till områdesskyddet. I målet inkluderas även upprättade naturvårdsavtal som kan ses som påbörjat skyddsarbete.
- Lokaler med gulyxne, stor ögontröst, svarttåg och större agatsnäcka har ett långsiktigt skydd och anpassad skötsel. Dessutom ska återsådd av gulyxne och stor ögontröst samt återtransplantering av större agatsnäcka ha prövats.
- Minst 25% (3 ha) av den ohävdade rikkärrens arealen har fått hävd.
- Av den areal som har svag hävd har minst halva arealen (9 ha) fått en förbättrad hävd.
- Av den areal som har ett stort eller akut röjningsbehov har röjning inletts på minst halva arealen (15 ha).
- Av den areal som har ett visst röjningsbehov har minst halva arealen röjts och öppnats upp (24 ha).
- Slåtterhävden har ökat till minst 7 % (ca 8 ha) av den totala rikkärrens arealen.
- I minst 2 av länets rikkärrens objekt har åtgärder inletts så att de hydrologiska förutsättningarna förbättrats eller återställts.

- I rikkärr där näringspåverkan från omgivningen är ett akut hot har åtgärder (exempelvis skydds zoner) inletts för att minska övergödningen.
- I lokaler med förekomst av kalkkärrsgrynsnäcka där skötselåtgärder utförts har hänsyn tagits till snäckorna.
- Minst 2 rikkärrsobjekt har gjorts lättillgängliga för allmänheten och information om rikkärr förekommer på plats.
- I alla Natura 2000-områden med rikkärr har bevarandeplanerna reviderats så att bevarandemål och skötselåtgärder för rikkärren har uppdaterats och preciserats.
- Länsstyrelsens åtagandeplaner inom Landsbygdsprogrammets miljöersättningar har uppdaterats så att rikkärren och deras skötselbehov är medtagna i planerna.

Långsiktiga mål

Senast vid utgången av år 2019 gäller att:

- Alla markägare/arendatorer som äger/brukar rikkärr har fått rådgivning angående skötsel och bevarandevärde av rikkärr.
- Minst 70 % (108 stycken) av länets rikkärr är långsiktigt skyddade genom naturreservat, biotopskydd eller omfattas av naturvårdsavtal. En skötselplan har kopplats till områdesskyddet.
- Minst 75 % (86 ha) av länets rikkärrsareal har en skötsel så att rikkärrens värden bevaras och utvecklas.
- Slätterhävd har ökat till minst 10 % (12 ha) av den totala rikkärrsarealen.
- I minst 5 av länets rikkärrsobjekt har åtgärder utförts så att de hydrologiska förutsättningarna har förbättrats eller återställts.
- I rikkärr där näringspåverkan från omgivningen är ett *stort hot* har åtgärder inletts för att minska övergödningen.
- I alla naturreservat med rikkärr har skötselplanerna reviderats så att bevarandemål och skötselåtgärder för rikkärren har uppdaterats och preciserats.

Prioritering av rikkärrsobjekt för skötselåtgärder och skydd

Länsstyrelsen har gjort en prioritering av länets rikkärrsobjekt med avseende på skötselåtgärder och skydd. Arbetet med information och rådgivning till både markägare och arendatorer samt upprättande av skötselavtal för att få till stånd skötselåtgärder måste ske parallellt med arbetet att skydda rikkärren. De skötselåtgärder som behöver utföras i de enskilda rikkärren finns beskrivna i rapporten Skånes rikkärr (Länsstyrelsen i Skåne län, 2009:41).

Prioriteringen presenteras i tabell 2 och 3. Den grundar sig på resultaten från rikkärrsinventeringen åren 2006-2009 (restaureringsåtgärder som skett i några av länets rikkärr efter inventeringen ingår inte i tabell 2 och 3). Rikkärr med höga biologiska värden och med innehåll av hotade arter och/eller Natura 2000-arter har prioriterats högt i urvalet. Dessutom har ovanliga rikkärrstyper, som till exempel trubbtågekärr och axagkärr, samt rikkärr med stor mångformighet prioriterats. Rikkärrslokaler som är starkt hotade (av till exempel igenväxning, exploatering, dikning eller övergödning) och därför kräver skötselåtgärder inom en nära framtid har prioriterats högt. I prioriteringsarbetet har även trakter med närliggande rikkärr beaktats så att arters spridning kan gynnas. Hänsyn har också tagits till isolerade rikkärr, vilka kan tjäna som viktiga refugier i ett annars utarmat landskapsavsnitt där rikkärr blivit något av en "bristvara". I prioriteringen har praktiska och ekonomiska aspekter av vissa åtgärders genomförande vägts in.

Den regionala prioriteringen gäller:

- oskyddade rikkärr som är i behov av skötselåtgärder (tabell 2)
- oskyddade rikkärr som är i behov av skydd (tabell 2)
- skyddade rikkärr som är i behov av ytterligare skötselåtgärder (tabell 3)

Prioritering av oskyddade rikkärr som är i behov av skötselåtgärder

Prioritering av oskyddade rikkärr som är i behov av skötselåtgärder har delats upp i tre prioriteringskategorier (tabell 2):

- **Prioritet 1:** objekt som är i behov av akuta skötselåtgärder inom 1-2 år.
- **Prioritet 2:** objekt som är i behov av skötselåtgärder inom en period av 2-4 år.
- **Prioritet 3:** objekt där skötselåtgärder behövs, men inte inom lika snar tid som de objekt som bedömts som prioritet 1 eller 2.

Fortsatt (F) skötsel är objekt som vid inventeringstillfället redan hade en tillräcklig skötsel och där fortsatt skötsel i minst nuvarande omfattning behövs. När ett område väl har fått en optimal skötsel innebär det inte att området kan lämnas utan vidare skötsel. Alla rikkärr i länet är beroende av kontinuerlig skötsel. Detta innebär att objekt som i tabellen har prioritet 1, 2 eller 3 på sikt ska erhålla kategori F för fortsatt skötsel.

Några områden kommer inte att prioriteras av Länsstyrelsen inom ramen för det framtagna åtgärdsprogrammet. Detta på grund av att åtgärder i dessa områden inte är särskilt troliga att genomföra på ett praktiskt och/eller kostnadseffektivt sätt för att höja områdenas värden.

För att nå målet om en ökad slätterhävdad rikkärrsareal har några objekt, som idag inte hävdas genom kontinuerlig slätter, valts ut som kan lämpa sig för framtida slätter. De rikkärr som redan hävdas genom kontinuerlig slätter har därför inte tagits med som lämpliga slätterobjekt i tabell 2 och 3. Dessa objekt ska givetvis även i framtiden ha en fortsatt slätterhävd. Givetvis kan andra objekt, än de som är medtagna i tabellerna, komma ifråga för framtida slätter. Inom ramen för det nationella åtgärdsprogrammet har inte någon analys av de enskilda rikkärrrens historiska markanvändning hunnits med. Dock görs en sådan analys när ett rikkärr ska restaureras eller planeras få en ändrad markanvändning.

Prioritering av oskyddade rikkärr som är i behov av skydd

Med skydd enligt Miljöbalken avses naturreservat eller biotopskydd. Naturvårdsavtal ser Länsstyrelsen som påbörjat skyddsarbete. Prioritering för skydd har delats upp i **fyra prioriteringskategorier, prioritet 1-4 (tabell 2)**. Vid urval av rikkärrsområden för områdesskydd ska de som har bedömts till prioritet 1 vara de som först påbörjas. Därefter följer prioritet 2 och så vidare.

I arbetet med att skydda rikkärren förs en nära dialog med markägarna om vilken skyddsform som kan vara lämplig för det enskilda rikkärret eller om ett naturvårdsavtal anses tillräckligt.

Tabell 2. Prioritering av oskyddade rikkärr som är i behov av skötselåtgärder och skydd. Prioriteringen grundar sig på resultaten från rikkärrsinventeringen från 2006-2009. För skötselåtgärder finns tre prioriteringskategorier, där objekt med prioritet 1 är i behov av akuta skötselåtgärder. Områden som har en tillräcklig skötsel och där fortsatt skötsel behövs i minst nuvarande omfattning betecknas med F. För skydd finns fyra prioriteringskategorier, där objekt med prioritet 1 är de som först ska påbörjas. I tabellen redovisas också om lokalerna hyser arter som omfattas av åtgärdsprogram, nedan kallade ÅGP-arter (G = gulyxne, S = svarttåg, SÖ = stor ögontröst, K = kalkkärrsgrynsnäcka, SA = större agatsnäcka). I tabellen föreslås också lokaler som kan lämpa sig för framtida slätterhäv, så att målet om ökad areal med slätterhäv kan nås. Vidare ges förslag på rikkärrslokaler där åtgärder kan påbörjas för att förbättra eller återställa de hydrologiska förutsättningarna (H) samt för att minska övergödningen (Ö).

PRIORITERING FÖR SKÖTSEL OCH SKYDD I OSKYDDADE RIKKÄRR						
Kommun	Rikkärrslokal	Prioritering för skötsel	Prioritering för skydd	ÅGP-arter	Lämplig för slätter	Hydrologi / Övergödning
Bjuv	Gedsholm	3	3			H, Ö
Bromölla	Levrasjön	2	2			
Bromölla	Allarp, Ivösjön	F	4			
Båstad	Brammarpamyren	3	4		x	
Båstad	Erikstorp	F	4			
Båstad	Frestensfälla	F	4			
Båstad	Glimminge plantering	2	2		x	
Båstad	Högaskog	2	2		x	
Eslöv	Borlunda	3	4			
Helsingborg	Gluggstorp	F	4			
Helsingborg	Äsket	F	4			
Hörby	Hemmeneköp	2	1	K		
Hörby	Södergård, Äspinge	F	1	K		
Höör	Hänninge	3	4			
Höör	Myren	1	2			
Höör	Stenkilstorp	1	2			
Höör	Stenskogen	F	4			
Höör	Säte	1	1			Ö
Kristianstad	Väjlasjö	2	4		x	
Kristianstad	Davidskärr	F	1	K	x	
Kristianstad	Ivöklack	F	4			
Kristianstad	Kiaby	1	1	K	x	
Kristianstad	Kjuge	1	2		x	
Kristianstad	Lövedalskärret	1	1		x	
Kristianstad	Äskebjär	1	1	K	x	
Kristianstad	Äskerödskärret	3	2	K		
Kävlinge	Allarps mosse	1	1			H, Ö
Landskrona	Rönneberga	F	4			

Kommun	Rikkärrslokal	Prioritering för skötsel	Prioritering för skydd	ÅGP-arter	Lämplig för slätter	Hydrologi / Övergödning
Lund	Röglekärr	F	2		x	
Lund	Önneslöv	F	4			
Malmö	Toarp, Oxie	2	2			
Simrishamn	Backamossen	F	4			
Simrishamn	Baskemölla-Hallagården	2	2		x	
Simrishamn	Baskemölla-Tjörnedalagården	F	2		x	
Simrishamn	Elinsdal, Järrestad	3	4			
Simrishamn	Glimminge strögård	F	4			H, Ö
Simrishamn	Glimminge hallar	F	4		x	
Simrishamn	Glivarpamosse	3	2			
Simrishamn	Grönekulle	F	3			H, Ö
Simrishamn	Iglamossen	1	2	K	x	H, Ö
Simrishamn	Karlabymossen norra	1	1	K		
Simrishamn	Karlabymossen södra	1	1	G, K	x	
Simrishamn	Lindgrens äng, Sankt Olof	1	1		x	
Simrishamn	Lunkaberg	2	4			
Simrishamn	Långaryd	F	4			
Simrishamn	Mölleån	2	3	K		H, Ö
Simrishamn	Norremosse	1	1	K	x	H, Ö
Simrishamn	Penings mosse	3	4			
Simrishamn	Rosdala	2	3			H, Ö
Simrishamn	Simris östra	F	4			
Simrishamn	Vemmerlövs mosse	2	3		x	Ö
Simrishamn	Virrestad-Karlaby	F	3			
Sjöbo	Nyhem, Vanstad	2	3			
Sjöbo	Rygården	F	4			
Sjöbo	Vallarum	2	4			
Sjöbo	Eggelstad	F	3			
Sjöbo	Säljeröd	1	1	K		
Sjöbo	Tolånga sydvästra	3	4			
Sjöbo	Tolånga sydöstra	F	4			
Sjöbo	Välleröds kärr	1	1		x	H, Ö
Skurup	Beden	2	4			
Svalöv	Sonarp, Ask	1	1		x	
Svedala	Kringelvik, Börringesjön	F	3			Ö

Kommun	Rikkärrslokal	Prioritering för skötsel	Prioritering för skydd	ÅGP-arter	Lämplig för slätter	Hydrologi / Övergödning
Svedala	Lagården, Lemmeströ	3	3			
Svedala	Tällinganäbbet	2	3			
Tomelilla	Borvelund	1	3	K		H, Ö
Tomelilla	Göransdal	1	2	K		
Tomelilla	Norrevall	2	3			H, Ö
Tomelilla	Stenby nygård	F	2			Ö
Tomelilla	Västermossen, Ramsåsa	1	1	K	x	H
Tomelilla	Järstorpsskärret	1	1	K	x	H
Trelleborg	Högalid	F	4	K		
Trelleborg	Smyge kärr	2	2			
Ystad	Bjäresjö	Ej prioriterat	Ej prioriterat			
Ystad	Ebbarp	Ej prioriterat	Ej prioriterat			
Ystad	Fröslöv	Ej prioriterat	Ej prioriterat			
Ystad	Fårarps mosse	1	2		x	H, Ö
Ystad	Gyllerupsgård	Ej prioriterat	Ej prioriterat			
Ystad	Högestad - Allevads mölla	1	1		x	Ö
Ystad	Herrestad*	F	4			
Ystad	Navröds mosse	2	3			
Ystad	Ruuthsbo	F	4			
Örkelljunga	Spångabygget	F	1			

* Ny lokal som tillkommit under 2010 (och som därmed inte ingår i resultaten från rikkärrsinventeringen 2006-2009).

Prioritering av skyddade rikkärr som är i behov av ytterligare skötselåtgärder

Några av länets redan skyddade rikkärr har behov av ytterligare skötselåtgärder för att få en optimal hävd. I prioriteringen av skötselåtgärder i de skyddade rikkärren (naturresevat, biotopskydd och/eller Natura 2000-områden) har objekt med en otillräcklig skötsel delats in i två prioriteringskategorier, där objekt med prioritet 1 har störst behov av åtgärder (tabell 3). De områden som har erhållit beteckningen F är sådana objekt som redan har en tillräcklig skötsel och där fortsatt skötsel i minst nuvarande omfattning behövs.

Tabell 3. Prioritering av skyddade rikkärr som är i behov av skötselåtgärder. Prioriteringen grundar sig på resultaten från rikkärrsinventeringen från 2006-2009. Två prioriteringskategorier har använts, där objekt med prioritet 1 är i störst behov av skötselåtgärder. Områden som har en tillräcklig skötsel och där fortsatt skötsel behövs i minst nuvarande omfattning betecknas med F. I tabellen redovisas också om lokalerna hyser arter som omfattas av åtgärdsprogram, nedan kallade ÅGP-arter (G = gulyxne, S = svarttåg, SÖ = stor ögontröst, K = kalkkärrsgrynsnäcka, SA = större agatsnäcka). I tabellen föreslås också lokaler som kan lämpa sig för framtida slätterhävd, så att målet om ökad areal med slätterhävd kan nås. Vidare ges förslag på rikkärrslokaler där åtgärder kan påbörjas för att förbättra eller återställa de hydrologiska förutsättningarna (H) samt för att minska övergödningen (Ö).

PRIORITERING AV SKÖTSEL I SKYDDADE OMRÅDEN					
Kommun	Rikkärrslokal	Prioritering för skötsel	ÅGP-arter	Lämplig för slätter	Hydrologi/ Övergödning
Bromölla	Edenryd	2			
Bromölla	Krogstorp	F			
Bromölla	Siesjö*	1	K, (SÖ)	x	H
Båstad	Bjälle mosse	F			
Båstad	Burensvik	F			
Båstad	Gröthögarna mellersta	F			
Båstad	Gröthögarna västra	F			
Båstad	Gröthögarna östra	F			
Båstad	Hillarp	F			
Båstad	Ilasjön	F			
Båstad	Ledtorpet	F			
Båstad	Möllhult	F			
Båstad	Perstorp	1			
Båstad	Skaudd	F			
Båstad	Slottet	F			
Båstad	Solsidan norra	F			
Båstad	Solsidan södra	F			
Båstad	Svenstorp	F			
Båstad	Vasaltheden	F	K		
Båstad	Ängalag	F			
Båstad	Öllövsstrand	F			
Hässleholm	Åraslövs mosse	F	K		
Höganäs	Bergahusen	F			
Höganäs	Lerhamn	F			
Höganäs	Nabben	F			
Höganäs	Zackows mosse	1	G, K		H, Ö
Höör	Rövarekulan	F			
Klippan	Brandeborg	2			
Kristianstad	Björkhäll	F	K, SA		

Kommun	Rikkärrslokal	Prioritering för skötsel	ÅGP-arter	Lämplig för slätter	Hydrologi/ Övergödning
Kristianstad	Gyeterpskärrret	1			
Kristianstad	Horna	2			
Kristianstad	Lyckebo ängar, Inviken	F	K		
Kristianstad	Lyngsjö	2	G, K		H, Ö
Kristianstad	Norra Mosslanda	F	K	x	
Kristianstad	Åsumallet	1	G, K, SA		
Kävlinge	Dagstorps mosse*	1	K, (S)		H
Kävlinge	Stora Harrie mosse	F	K, S		H, Ö
Lund	Klingavälsån, Klostervägen	2			H, Ö
Lund	Knivsås-Borelunds naturreservat	2			
Lund	Krankesjön	F			
Lund	Måryd	2			H
Lund	Risens naturreservat	2			
Lund	Silvåkra	2			
Lund	Skoggårdsängar	1			
Lund	Stensoffa, Nygårdsängar	F	S		
Lund	Stångby mosse	1	G, SÖ		H, Ö
Lund	Sularpskärrret	F	K		
Simrishamn	Bäckhalladalen	F	K		
Simrishamn	Gyllebo	F			
Simrishamn	Ravlunda, Verkeån	F			
Simrishamn	Simris strandäng	F	G, K		
Simrishamn	Simris västra	F			
Sjöbo	Ry, Oremöllan	1		x	H
Sjöbo	Tannhuset	F			
Sjöbo	Vitabäckskärret	F	K		
Svalöv	Boden	F			
Svalöv	Liaängen	F	K		
Svalöv	Orrödsjärret	F	K		
Svedala	Hunneröds mosse	1	K		H
Svedala	Prästaskogen	2			H
Tomelilla	Benestads backar	F	K, SÖ		
Tomelilla	Djurröd	F	K		
Tomelilla	Djurrödsbäcken	1	K		
Tomelilla	Fiskabäck västra	F			

Kommun	Rikkärrslokal	Prioritering för skötsel	ÅGP-arter	Lämplig för slätter	Hydrologi/ Övergödning
Tomelilla	Fiskabäck östra	F			
Tomelilla	Fyledalen, Stenby gård	1			Ö
Tomelilla	Toarpskärr, Ullstorp	1	SÖ	x	H
Tomelilla	Örups kalkkärr	F	K		
Trelleborg	Dalköpinge ängar	F			
Ystad	Fredriksbergs mosse	F			H
Ystad	Högestads mosse	1	K, SÖ		H, Ö
Ystad	Ljungatorpskärr	1			

* I Dagstorps mosse har svarttåg sin växtplats norr om rikkärrsytan. I Siesjö växer stor ögontröst söder om rikkärrsytan.

Uppföljning

Erfarenheter från inventeringen av Skånes rikkärr under 2006-2009 visar att länets rikkärr måste följas upp i form av detaljerade vegetationsanalyser, men också med en mer översiktlig uppföljning av hävdstatus och utförda skötselåtgärder. Resultaten av genomförda skötselåtgärder måste följas upp systematiskt.

Skånes rikkärr bör bli föremål för en översiktlig uppföljning med minst ett besök vart femte år, med start från år 2015. Under uppföljningen görs en översiktlig bedömning av hävdform, hävdintensitet, igenväxning/röjningsbehov samt noteringar om objektet utsatts för några nya hydrologiska ingrepp eller andra störningar. Även arealförändringar noteras och nya fotografier tas över områdena. Resultaten från uppföljningen under 2015 ska ligga till grund för den planerade översynen av det regionala åtgärdsprogrammet.

Förutom denna översiktliga uppföljning av rikkärrslokalerna vart femte år kommer rikkärren att följas upp inom den regionala miljöövervakningen av rikkärr samt genom uppföljning av bevarandemål för skyddade områden. Inom miljöövervakningen, uppföljningen av skyddade områden samt den biogeografiska uppföljningen kommer mer detaljerade vegetationsanalyser att utföras. Dessa kan användas för att analysera miljöförändringar samt för prioritering och utvärdering av skötseln i våra skyddade områden, men också för att utvärdera hur de nationella miljökvalitetsmålen nås. De kommer också att ligga till grund för Sveriges rapportering till EU-kommissionen om tillståndet för naturtypen rikkärr.

Uppskattad kostnad för det regionala åtgärdsprogrammet

Förutsättningen för att kunna genomföra det regionala åtgärdsprogrammet för åren 2010-2020 är att tillräckliga medel avsätts nationellt för arbetet. Den totala kostnaden för Naturvårdsverket uppskattas till drygt 11 miljoner kronor för att det skånska åtgärdsprogrammet ska kunna genomföras (tabell 4). Av den totala kostnaden behövs 8,6 miljoner kronor tas i anspråk från ett fortsatt nationellt åtgärdsprogram. För att kunna genomföra ytterligare skötselåtgärder i redan skyddade rikkärr, men också för att kunna sköta de rikkärr som inom det regionala åtgärdsprogrammet blir föremål för

områdesskydd/naturvårdsavtal, behöver nuvarande skötselbudget från Naturvårdsverket ytterligare ökas med 2,5 miljoner kronor. Observera att nuvarande skötselbudget för skötsel av redan skyddade rikkärr inte ingår i den uppskattade kostnaden. Arbete med områdesskydd, revidering av till exempel skötselplaner och bevarandeplaner är inte inräknade i den uppskattade kostnaden för det regionala åtgärdsprogrammet.

Andra finansiärer som berör rikkärren är den regionala miljöövervakningen (MÖV), EU-projektet LIFE-Våtmarker samt Statens Jordbruksverk (SJV). Information, rådgivning och fältvandringar i rikkärren uppskattas till en kostnad av cirka 250 000 kronor, vilket bör kunna rymmas inom ramen för Jordbruksverkets Landsbygdsprogram.

Tabell 4. Uppskattade kostnader för att genomföra det regionala åtgärdsprogrammet 2010-2020, uppdelat på olika finansiärer. ÅGP = åtgärdsprogrammet, NV = naturvårdsverket, SJV = statens jordbruksverk, MÖV = miljöövervakningen. Observera att nuvarande skötselbudget för skötsel av redan skyddade rikkärr inte ingår i beräkningen nedan.

Åtgärder	Kostnad ÅGP (NV)	Ytterligare kostnad skötselbudgeten (skyddade områden) (NV)	Kostnad Landsbygdsprogrammet (SJV)	Kostnad MÖV	Kostnad LIFE-våtmarker
Restaureringsröjning	900 000				
Löpande skötsel	2 100 000	1 325 000			
Åtgärder för att förbättra hydrologin samt minska övergödning	350 000	800 000			
Stängsling	900 000	350 000			
Uppföljning	175 000			100 000	
Spänger/informationsskyltar	50 000	50 000			
Regional koordinering	4 125 000				
Rådgivningar, fältvandringar			250 000		
Åtgärder inom LIFE-våtmarker					200 000
Summa:	8 600 000	2 525 000	250 000	100 000	200 000
Total kostnad för Naturvårdsverket (NV): 11 125 000 kr					

Cirka hälften av länets rikkärr omfattas i dagsläget av miljöersättningar. De rikkärr som omfattas av miljöersättning är inte inräknade i den uppskattade kostnaden för löpande skötsel. Erfarenheter från rikkärrens inventeringen i Skånes visar dock att rikkärr inte alltid har en optimal skötsel trots att de omfattas av miljöersättning, varför den uppskattade kostnaden för löpande skötsel kan komma att förändras.

Tack

Vi vill rikta ett stort tack till Göran Mattiasson som fungerat som ett värdefullt bollplank under arbetet med det regionala åtgärdsprogrammet. Dessutom vill vi tacka alla kommunekologer, ideella föreningar och LRF som lämnat värdefulla synpunkter på programmet. Kalle Mälson, nationell koordinator för Åtgärdsprogrammet för bevarande av rikkärr, har också lämnat värdefulla synpunkter som vi tackar hjärtligt för.

Referenser

ArtDatabanken. 2007. Arter & naturtyper i habitatdirektivet – tillståndet i Sverige 2007.

Länsstyrelsen i Skåne län. 2009. Skånes rikkärr. Rapport 2009:41.

Naturvårdsverket. 2007. Myrskyddsplan för Sverige, delrapport: Objekt i Götaland. Rapport 5670.

Sundberg, S. 2006. Åtgärdsprogram för bevarande av rikkärr inklusive arterna gulyxne *Liparis loeselii* (NT), kalkkärrsgrynsnäcka *Vertigo geyeri* (NT) och större agatsnäcka *Cochlicopa nitens* (EN). Naturvårdsverket. Rapport 5601.

Bilaga 1. Utvalda skydd och planunderlag, naturvärdesklass och bevarandestatus för rikkärren.

Nedanstående tabell är hämtad ur rapporten Skånes rikkärr (Länsstyrelsen i Skåne län, 2009:41). Numreringen av objekten hänvisar till respektive områdesbeskrivning i rapporten. I tabellen redovisas utvalda uppgifter vad gäller skydd, planunderlag, naturvärdesklass och bevarandestatus för rikkärren i Skåne.

* Rikkärret Slottet (Båstads kommun) har av Skogsstyrelsen förklarats om biotopskyddsområde.

** Rikkärret Herrestad (Ystads kommun) är en ny lokal som tillkommit under 2010.

Kommun	Rikkärrets namn	Areal (ha)	Natur-reservat (NR)	Natura 2000	Landskapsbilds-skydd	Strand-skydd	Riksintresse för naturvård	Myr-skydds-plan	Nyckel-biotop	Nationellt bevarande-program för odlings-landskapet	Länsstyrelsens (L) resp Kommunernas (K) naturvårds-program/plan	Natur-värdes-klass	Bevarade-status
Bjuv	1 Gedsholm	4,6										2	Otillräcklig
Bromölla	2 Allarp, Ivösjön	0,8				x	x			x	L,K	2	Gynnsam
Bromölla	3 Levrasjön	0,4				x	x			x	L,K	2	Icke gynnsam
Bromölla	4 Siesjö	0,9				x	x	x		x	L,K	2	Otillräcklig
Bromölla	5 Edenryd	0,2		x	x	x	x			x	L,K	1	Otillräcklig
Bromölla	6 Krogstorp	1,1		x	x	x	x			x	L,K	2	Gynnsam
Båstad	7 Bjälle mosse	0,1	x	x	x		x			x	L,K	2	Gynnsam
Båstad	8 Ilasjön	0,2	x	x	x	x	x			x	L,K	1	Gynnsam
Båstad	9 Gröthögarna östra	0,1	x	x	x	x	x			x	L,K	2	Gynnsam
Båstad	10 Gröthögarna mellersta	2,0	x	x	x	x	x			x	L,K	2	Gynnsam
Båstad	11 Gröthögarna västra	1,0	x	x	x	delvis	x			x	L,K	1	Gynnsam
Båstad	12 Ängalag	0,1	x	x	x	x	x			x	L,K	2	Gynnsam

Kommun	Rikkärrets namn	Areal (ha)	Natur-reservat (NR)	Natura 2000	Land-skaps-bilds-skydd	Strand-skydd	Riksintresse för naturvård	Myr-skydds-plan	Nyckel-biotop	Nationellt bevarande-program för odlings-landskapet	Länsstyrelsens (L) resp Kommunernas (K) naturvårds-program/plan	Natur-värdes-klass	Bevarade-status
Båstad	13	Hillarp	0,1	x	x	x	x	x		x	L,K	1	Gynnsam
Båstad	14	Svenstorp	0,02	x	x	x	x	x		x	L,K	2	Gynnsam
Båstad	15	Perstorp	0,5	delvis	delvis	x	x		x	x	L,K	3	Icke gynnsam
Båstad	16	Solsidan norra	0,6	x	x		x	x		x	L,K	2	Gynnsam
Båstad	17	Solsidan södra	0,1	x	x		x	x		x	L,K	2	Gynnsam
Båstad	18	Skaudd	0,3	x	x		x	x		x	L,K	2	Gynnsam
Båstad	19	Burensvik	1,0	x	x	delvis	x	x		x	L,K	1	Gynnsam
Båstad	20	Möllhult	0,5	x	x		x	x		x	L,K	3	Gynnsam
Båstad	21	Glimminge plantering	0,3							x	K	1	Icke gynnsam
Båstad	22	Vasaltheden	3,6	x	x		delvis	x		x	L,K	1	Gynnsam
Båstad	23	Öllövsstrand	0,1	x	x		x	x		x	L,K	2	Gynnsam
Båstad	24	Erikstorp	0,03			x					K	4	Gynnsam
Båstad	25	Slottet*	0,2		x	x		x		x	L,K	1	Gynnsam
Båstad	26	Ledtorpet	0,3		x		x	x		x	K	1	Gynnsam
Båstad	27	Högaskog	0,8					x			L,K	1	Otillräcklig
Båstad	28	Brammarpamyren	0,1				delvis				L,K	4	Otillräcklig
Båstad	29	Frestensfälla	0,02				x				L,K	2	Gynnsam
Eslöv	30	Borlunda	0,6				x	x			L,K	2	Otillräcklig
Helsingborg	31	Åsket	0,02					x			L,K	4	Icke gynnsam

Kommun	Rikkärrets namn	Areal (ha)	Naturreservat (NR)	Natura 2000	Landskapsbildskydd	Strandskydd	Riksintresse för naturvård	Myrskyddsplan	Nyckelbiotop	Nationellt bevarande-program för odlingslandskapet	Länsstyrelsens (L) resp Kommunernas (K) naturvårds-program/plan	Naturvärdesklass	Bevaradestatus
Helsingborg	32	Gluggstorp	0,01		x	x	x			x	L,K	2	Gynnsam
Hässleholm	33	Åraslövs mosse	3,1	x	x	delvis	x	x			L,K	1	Gynnsam
Höganäs	34	Bergahusen	0,03	x	x		x				L,K	2	Gynnsam
Höganäs	35	Nabben	0,04	x	x	x	x			x	L,K	3	Gynnsam
Höganäs	36	Lerhamn	0,3	x	x	x	x			x	L,K	2	Gynnsam
Höganäs	37	Zackows mosse	0,1		x		x			x	L,K	1	Gynnsam
Hörby	38	Södergård, Äspinge	1,4				x			x	L	1	Gynnsam
Hörby	39	Hemmeneköp	0,8									1	Gynnsam
Höör	40	Säte	0,3						x			1	Icke gynnsam
Höör	41	Myren, Vägasked	0,6									1	Icke gynnsam
Höör	42	Stenkilstorp	0,06			x	x				L,K	3	Icke gynnsam
Höör	43	Hänninge	0,04				x			x	L,K	3	Gynnsam
Höör	44	Stenskogen	0,4				x			x	L,K	3	Gynnsam
Höör	45	Rövarekulan	0,4	x	x	x	x			x	L,K	1	Gynnsam
Klippan	46	Brandeborg	0,7		x	x	x			x	K	2	Otillräcklig
Kristianstad	47	Lövedalskärret	0,1							x	L,K	1	Icke gynnsam
Kristianstad	48	Ivö klack	0,1			x	x				L,K	3	Gynnsam
Kristianstad	49	Kjuge	0,3			x	x			x		2	Icke gynnsam
Kristianstad	50	Kiaby	0,4			x	x			x	L	2	Icke gynnsam

Kommun	Rikkärrets namn	Areal (ha)	Naturreservat (NR)	Natura 2000	Landskapsbildskydd	Strandskydd	Riksintresse för naturvård	Myrskyddsplan	Nyckelbiotop	Nationellt bevarande-program för odlingslandskapet	Länsstyrelsens (L) resp Kommunernas (K) naturvårds-program/plan	Naturvärdesklass	Bevaradestatus
Kristianstad	51	Väjlaskjö	0,9							x	L,K	2	Icke gynnsam
Kristianstad	52	Gyetorpskärr	5,2	x	x	delvis	x	x		x	L,K	1	Gynnsam
Kristianstad	53	Lyckebo ängar, Inviken	0,4	x	x	x	x			x	L	2	Gynnsam
Kristianstad	54	Horna	1,7	x	x		x			x		2	Otillräcklig
Kristianstad	55	Björkhäll	0,8	x	x		x	x		x	L,K	1	Gynnsam
Kristianstad	56	Åsumallet	4,7		x		x	x		x	L,K	1	Otillräcklig
Kristianstad	57	Norra Mosslunda	2,2		x		x			x	L,K	1	Gynnsam
Kristianstad	58	Lyngsjö	2,3		x	x	x	x			L,K	1	Gynnsam
Kristianstad	59	Åskerödskärr	1,8							x	L,K	1	Otillräcklig
Kristianstad	60	Davids kärr, Lillehem	0,4			x	x			x	L,K	1	Gynnsam
Kristianstad	61	Åskebjär	0,6			x	x			x	L,K	1	Otillräcklig
Kävlinge	62	Allarps mosse	0,6				x			x	L,K	1	Icke gynnsam
Kävlinge	63	Dagstorps mosse	0,2	x	x		x			x	L,K	1	Icke gynnsam
Kävlinge	64	Stora Harrie mosse	0,8	x	x		x	x		x	L,K	1	Gynnsam
Landskrona	65	Rönneberga	0,07								L,K	1	Icke gynnsam
Lund	66	Stångby mosse	4,5	x	x	delvis	x	x			L,K	1	Otillräcklig
Lund	67	Sularpskärr	0,1	NR 2010	x	x	x	x		x	L,K	1	Gynnsam
Lund	68	Röglekärr	0,1				x				K	1	Gynnsam

Kommun	Rikkärrets namn	Areal (ha)	Naturreservat (NR)	Natura 2000	Landskapsbildskydd	Strandskydd	Riksintresse för naturvård	Myrskyddsplan	Nyckelbiotop	Nationellt bevarandeprogram för odlingslandskapet	Länsstyrelsens (L) resp Kommunernas (K) naturvårdsprogram/plan	Naturvärdesklass	Bevaradestatus
Lund	69	Måryd	0,5	x	x		x			x	L,K	1	Otillräcklig
Lund	70	Krankesjön	0,3		x	x	x				L,K	3	Gynnsam
Lund	71	Stensoffa, Nygårdsängar	0,9		x		x				L,K	1	Gynnsam
Lund	72	Silvåkra	0,1		x		x			x	L,K	2	Icke gynnsam
Lund	73	Knivsås-Borelunds naturreservat	0,01	x			x			x	L,K	2	Otillräcklig
Lund	74	Önneslöv	0,1				x			x	L,K	2	Gynnsam
Lund	75	Klingavälsån, Klostersågen	0,4	x	x		x			x	L,K	1	Otillräcklig
Lund	76	Risens naturreservat	0,2	x			x			x	L,K	2	Otillräcklig
Lund	77	Skoggårdsängar	3,0	x	x		x	x			L,K	2	Icke gynnsam
Malmö	78	Toarp, Oxie	0,2			x	x				L	1	Otillräcklig
Simrishamn	79	Ravlunda, Verkeån	0,2	x	x	x	x			x	K	2	Gynnsam
Simrishamn	80	Mölleån	0,1			delvis				x		2	Otillräcklig
Simrishamn	81	Lindgrens äng, Sankt Olof	0,3						x		K	1	Icke gynnsam
Simrishamn	82	Penings mosse	0,5			delvis				x	L,K	3	Icke gynnsam
Simrishamn	83	Gyllebo	4,0		x		x			x	L,K	1	Gynnsam

Kommun	Rikkärrets namn	Areal (ha)	Naturreservat (NR)	Natura 2000	Landskapsbildskydd	Strandskydd	Riksintresse för naturvård	Myrskyddsplan	Nyckelbiotop	Nationellt bevarandeprogram för odlingslandskapet	Länsstyrelsens (L) resp Kommunernas (K) naturvårdsprogram/plan	Naturvärdesklass	Bevaradestatus
Simrishamn	84	Vemmerlövs mosse	0,4								K	1	Gynnsam
Simrishamn	85	Iglamossen	1,9								L,K	1	Icke gynnsam
Simrishamn	86	Baskemölla – Tjörnedalagården	0,1				x			x	L	2	Gynnsam
Simrishamn	87	Baskemölla - Hallagården	0,2				x			x	L,K	1	Icke gynnsam
Simrishamn	88	Bäckhalladalen	0,9	x	x		x			x	L,K	1	Gynnsam
Simrishamn	89	Långaryd	0,1				x			x	L,K	2	Gynnsam
Simrishamn	90	Rosdala	0,03									2	Icke gynnsam
Simrishamn	91	Norremosse	2,2								K	1	Otillräcklig
Simrishamn	92	Karlabymossen norra	0,9								K	1	Gynnsam
Simrishamn	93	Karlabymossen södra	3,5								K	1	Icke gynnsam
Simrishamn	94	Virrestad-Karlaby	0,5			delvis					K	1	Gynnsam
Simrishamn	95	Elinsdal, Järrestad	0,1			x					L,K	2	Icke gynnsam
Simrishamn	96	Backamossen	0,4			x					L,K	2	Icke gynnsam
Simrishamn	97	Simris strandäng	0,2	x	delvis	x	x	x		x	L,K	1	Gynnsam
Simrishamn	98	Simris västra	0,5	delvis		delvis	delvis	x		x	L,K	2	Gynnsam
Simrishamn	99	Simris östra	0,5			x	x	x		x	L,K	3	Gynnsam

Kommun	Rikkärrets namn	Areal (ha)	Naturreservat (NR)	Natura 2000	Landskapsbildskydd	Strandskydd	Riksintresse för naturvård	Myrskyddsplan	Nyckelbiotop	Nationellt bevarandeprogram för odlingslandskapet	Länsstyrelsens (L) resp Kommunernas (K) naturvårdsprogram/plan	Naturvärdesklass	Bevaradestatus
Simrishamn	100	Grönekulle	0,4								L	1	Gynnsam
Simrishamn	101	Glimminge strögård	0,3				x			x	L,K	3	Gynnsam
Simrishamn	102	Glimminge hallar	0,2			x	x			x	L,K	2	Gynnsam
Simrishamn	103	Lunkaberg	0,1			delvis	x			x	L,K	1	Otillräcklig
Simrishamn	104	Glivarpamosse	0,3								K	2	Gynnsam
Sjöbo	105	Vallarum	1,2								L	1	Icke gynnsam
Sjöbo	106	Säljeröd	0,8				x			x	L,K	1	Otillräcklig
Sjöbo	107	Ry, Oremöllan	0,1	x	x	x	x			x	L,K	1	Icke gynnsam
Sjöbo	108	Rygården	0,1				x			x	L	2	Gynnsam
Sjöbo	109	Eggelstad	0,04			x	x			x	L,K	2	Gynnsam
Sjöbo	110	Nyhem, Vanstad	1,7			delvis	x			x	L,K	1	Otillräcklig
Sjöbo	111	Tolånga sydvästra	0,2			x				x	K	1	Otillräcklig
Sjöbo	112	Tolånga sydöstra	0,3							x	K	2	Gynnsam
Sjöbo	113	Tannhuset	4,3	x	x		x				L,K	1	Gynnsam
Sjöbo	114	Vitabäckskärret	0,15	x	x	x	x	x			L,K	1	Gynnsam
Sjöbo	115	Välleröds kärr	2,3		x		x			x	L,K	1	Otillräcklig
Skurup	116	Beden	0,3				x				L,K	1	Gynnsam
Svalöv	117	Boden	0,03	x	x		x				L	4	Gynnsam
Svalöv	118	Orrödsjärret	0,1	x	x	x	x		x		L	1	Gynnsam

Kommun	Rikkärrets namn	Areal (ha)	Naturreservat (NR)	Natura 2000	Landskapsbildskydd	Strandskydd	Riksintresse för naturvård	Myrskyddsplan	Nyckelbiotop	Nationellt bevarandeprogram för odlingslandskapet	Länsstyrelsens (L) resp Kommunernas (K) naturvårdsprogram/plan	Naturvärdesklass	Bevaradestatus
Svalöv	119	Liaången	0,04	x	x		x				L	1	Gynnsam
Svalöv	120	Sonarp, Ask	0,02									1	Icke gynnsam
Svedala	121	Tällinganäppet	0,9			x	x				L,K	2	Gynnsam
Svedala	122	Prästaskogen	0,3	x	x		x				L,K	1	Otillräcklig
Svedala	123	Lagården, Lemmeströ	0,04				x				L,K	2	Otillräcklig
Svedala	124	Hunnerödsmosse	1,8		x		x	x			L,K	1	Otillräcklig
Svedala	125	Kringelvik, Börringesjön	0,03			x	x			x	L,K	2	Gynnsam
Tomelilla	126	Järstorskarret	0,1									1	Icke gynnsam
Tomelilla	127	Fiskabäck östra	0,1	x	x	x	x				K	1	Gynnsam
Tomelilla	128	Fiskabäck västra	0,05	x	x	x	x				K	2	Gynnsam
Tomelilla	129	Djurrödsbäcken	1,0		x	x					L,K	1	Otillräcklig
Tomelilla	130	Djurröd	0,2		x						L,K	2	Gynnsam
Tomelilla	131	Norrevall	0,3								K	1	Otillräcklig
Tomelilla	132	Göransdal	0,2								L,K	1	Otillräcklig
Tomelilla	133	Borvelund	0,6									1	Otillräcklig
Tomelilla	134	Toarpskarret, Ullstorp	0,7		x		x	x		x	L,K	1	Otillräcklig
Tomelilla	135	Örups kalkkärr	1,5	delvis	delvis		delvis	x	x		L,K	1	Gynnsam

Kommun	Rikkärrets namn	Areal (ha)	Naturreservat (NR)	Natura 2000	Landskapsbildskydd	Strandskydd	Riksintresse för naturvård	Myrskyddsplan	Nyckelbiotop	Nationellt bevarandeprogram för odlingslandskapet	Länsstyrelsens (L) resp Kommunernas (K) naturvårdsprogram/plan	Naturvärdesklass	Bevaradestatus
Tomelilla	136	Benestads backar	1,2	delvis	delvis	x	delvis	x	x	x	L,K	1	Gynnsam
Tomelilla	137	Fyledalen, Stenby gård	1,1		x	x		x		x	L,K	1	Icke gynnsam
Tomelilla	138	Stenby nygård	0,9							x		1	Gynnsam
Tomelilla	139	Västermossen, Ramsåsa	0,4									1	Icke gynnsam
Trelleborg	140	Högalid	0,009					x			L,K	2	Gynnsam
Trelleborg	141	Dalköpinge ängar	0,2	x			x	x			L,K	2	Gynnsam
Trelleborg	142	Smyge kärr	0,1								L,K	2	Icke gynnsam
Ystad	143	Ruuthsbo	0,3								L	1	Icke gynnsam
Ystad	144	Bjäresjö	0,02					x				1	Gynnsam
Ystad	145	Ebbarp	0,04			x	x	x				4	Gynnsam
Ystad	146	Navröds mosse	1,2			x		x			L	1	Icke gynnsam
Ystad	147	Fredriksbergs mosse	0,9	x	x			delvis		x	L	1	Gynnsam
Ystad	148	Ljungatorpskärrret	0,5		x	delvis	x		x	x	L	1	Otillräcklig
Ystad	149	Högestads mosse	7,4	x	x			x	x	x	L	1	Otillräcklig
Ystad	150	Högestad-Allevads mölla	0,3					x		x	L	1	Icke gynnsam
Ystad	151	Fårarps mosse	0,2				x	x		x	L	1	Otillräcklig
Ystad	152	Fröslöv	0,02					x				4	Icke gynnsam

Kommun	Rikkärrets namn		Areal (ha)	Naturreservat (NR)	Natura 2000	Landskapsbildskydd	Strandskydd	Riksintresse för naturvård	Myrskyddsplan	Nyckelbiotop	Nationellt bevarandeprogram för odlingslandskapet	Länsstyrelsens (L) resp Kommunernas (K) naturvårdsprogram/plan	Naturvärdesklass	Bevaradestatus
Ystad	153	Gyllerupsgård	0,6					x					2	Icke gynnsam
Ystad	155	Herrestad**	0,003										2	Gynnsam
Örkelljunga	154	Spångabygget	0,3									L,K	1	Gynnsam

Rikkärren är en hotad naturmiljö som hyser många hotade och sällsynta arter. Dikning, uppodling, upphörd hävd, övergödning och försurning är några av de faktorer som gjort att rikkärren är på stark tillbakagång.

Inom ramen för Naturvårdsverkets åtgärdsprogram för bevarande av rikkärr har Länsstyrelsen i Skåne län utarbetat ett regionalt åtgärdsprogram för skötsel och skydd av de skånska rikkärren. I programmet preciseras mål och prioriteringar för det fortsatta arbetet med att sköta och bevara rikkärren.

Åtgärderna i det regionala åtgärdsprogrammet för Skånes rikkärr bidrar till att uppnå de nu gällande miljö kvalitetsmålen Ett rikt odlingslandskap, Myllrande våtmarker och Ett rikt växt- och djurliv.

